

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 3.12.2025
Sayı : 593

10/3466

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2023–2025 döneminde kamu maliyesinde artan bütçe açıkları, yükselen faiz yükü, deprem sonrası artan harcama baskıları ve enflasyonla mücadele gerekçeleriyle kamuda tasarruf ve verimlilik politikaları öncelikli bir hedef olarak ilan edilmiş; kamu binaları, taşıt alımları ve kiralamaları, temsil–ağırlama giderleri, personel istihdamı, yurt içi ve yurt dışı seyahatler, enerji tüketimi ile mal ve hizmet alımlarına yönelik çok sayıda tasarruf tedbiri yürürlüğe konulmuştur. “Kamuda tasarruf yılı” söylemiyle birlikte bu tedbirlerin bütçe disiplinini güçlendireceği ve kamu kaynaklarının daha etkin kullanılacağı kamuoyuna duyurulmuştur.

Ancak uygulamada tasarruf tedbirlerinin hedeflerine ne ölçüde ulaştığı, kamu harcamalarının gerçek anlamda azalıp azalmadığı, tasarruf yükünün hangi alanlara ve hangi toplumsal kesimlere yansıdığı, buna karşılık bazı yüksek maliyetli ve ayrıcalıklı harcama kalemlerinin tasarruf kapsamı dışında bırakılıp bırakılmadığı hususları kamuoyunda ciddi tartışmalara yol açmıştır. Bu çerçevede, 2023–2025 döneminde uygulanan tasarruf tedbirlerinin etkinliğinin tespit edilmesi, tedbirlerin uygulanıp uygulanmadığının belirlenmesi, tedbirlerin kapsamının genişletilmesi, kamu maliyesine gerçek etkisinin ve uygulamadaki aksaklıkların tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

2023–2025 döneminde kamu maliyesi; yüksek enflasyon, artan faiz giderleri, deprem sonrası oluşan olağanüstü harcama yükü ve büyüyen bütçe açıkları nedeniyle ciddi bir baskı altına girmiştir. Bu tablo karşısında kamu harcamalarının kontrol altına alınması ve mali disiplinin güçlendirilmesi amacıyla “kamuda tasarruf ve verimlilik” başlığı altında çok sayıda idari düzenleme yapılmış, kamu binaları, taşıt alımları ve kiralamaları, temsil–ağırlama giderleri, yurt içi ve yurt dışı seyahatler, personel istihdamı, enerji tüketimi ile mal ve hizmet alımlarına yönelik kısıtlamalar öngörülmüştür. Bu tedbirlerin kamu kaynaklarının daha etkin kullanılmasını sağlayacağı ve bütçe açıklarını sınırlayacağı ifade edilmiştir.

Ancak uygulamada ortaya çıkan veriler, tasarruf tedbirlerine rağmen kamu harcamalarının mutlak tutar olarak artmaya devam ettiğini ve bütçe disiplininin kalıcı biçimde sağlanamadığını göstermektedir. Cari harcamalar, faiz giderleri ve bazı garanti ödemelerinde anlamlı bir azalma sağlanamazken, tasarruf uygulamalarının daha çok kamu personelinin sosyal hakları, hizmet içi eğitim faaliyetleri, yerel yönetim hizmetleri ve sosyal destek programları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum tasarruf yükünün adil dağılmadığı yönündeki eleştirileri güçlendirmiştir.

Öte yandan kamu–özel iş birliği projeleri, uzun vadeli garanti ödemeleri, büyük ölçekli altyapı yatırımları ve bazı yüksek maliyetli harcama kalemlerinin tasarruf kapsamı dışında tutulması, tasarruf politikalarının bütüncül biçimde uygulanmadığını ortaya koymaktadır. Tasarrufun tabana yayılması gerekirken, dar ve orta gelirli kesimlerin kamu hizmetleri üzerinden dolaylı biçimde daha fazla yük taşımak zorunda kaldığı görülmektedir. Kamu çalışanlarının fazla mesai, ek ödeme ve eğitim imkânlarının kısıtlanması; bazı sosyal hizmet faaliyetlerinin ertelenmesi veya daraltılması bu dengesizliğin somut göstergeleri arasında yer almaktadır.

Çeşitli idari denetim raporları ve kamuoyuna yansıyan uygulamalar, bazı kamu kurumlarında tasarruf genelgelerine aykırı işlemlerin sürdüğünü, araç kiralama, bina kiralama ve hizmet alımlarında yeterli disiplinin sağlanamadığını göstermektedir. Bu durum, genelgelerin yaptırım gücü, merkezi idarenin denetim kapasitesi ve kamuda hesap verebilirlik mekanizmalarının etkinliği konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Tasarruf tedbirlerine uyumun kurumdan kuruma değişmesi, uygulamada keyfiliğe yol açmaktadır.

Tasarruf politikalarının bir diğ er önemli sonucu ise kamu hizmetlerinin niteliği ve erişilebilirliği üzerinde ortaya çıkan olumsuz etkilerdir. Eğitim, sağlık, sosyal hizmet ve yerel yönetim faaliyetlerinde yaşanan kısıtlamalar vatandaşların günlük hayatına doğrudan yansımakta, kamu hizmetlerinde aksamalara neden olmaktadır. Buna karşılık bazı yüksek maliyetli ve ayrıcalıklı harcama alanlarında benzer ölçekte bir daralma görülmemesi, kamuoyunda tasarruf politikalarına yönelik güveni zayıflatmaktadır.

Bu nedenlerle; 2023–2025 döneminde uygulanan tasarruf tedbirlerinin hedeflerine ne ölçüde ulaştığı, kamu maliyesine gerçek etkisinin ne olduğu, hangi alanlarda başarısızlık yaşandığı, tasarruf yükünün hangi toplumsal kesimlere yansıdığı ve kamu kaynaklarının ne ölçüde etkin kullanıldığı hususlarının tüm boyutlarıyla ortaya konulması; tespit edilecek aksaklıkların giderilmesi ve kamu zararına yol açan uygulamaların önlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.